

Ministerie van Defensie

Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Concept, vertrouwelijk

Inhoud

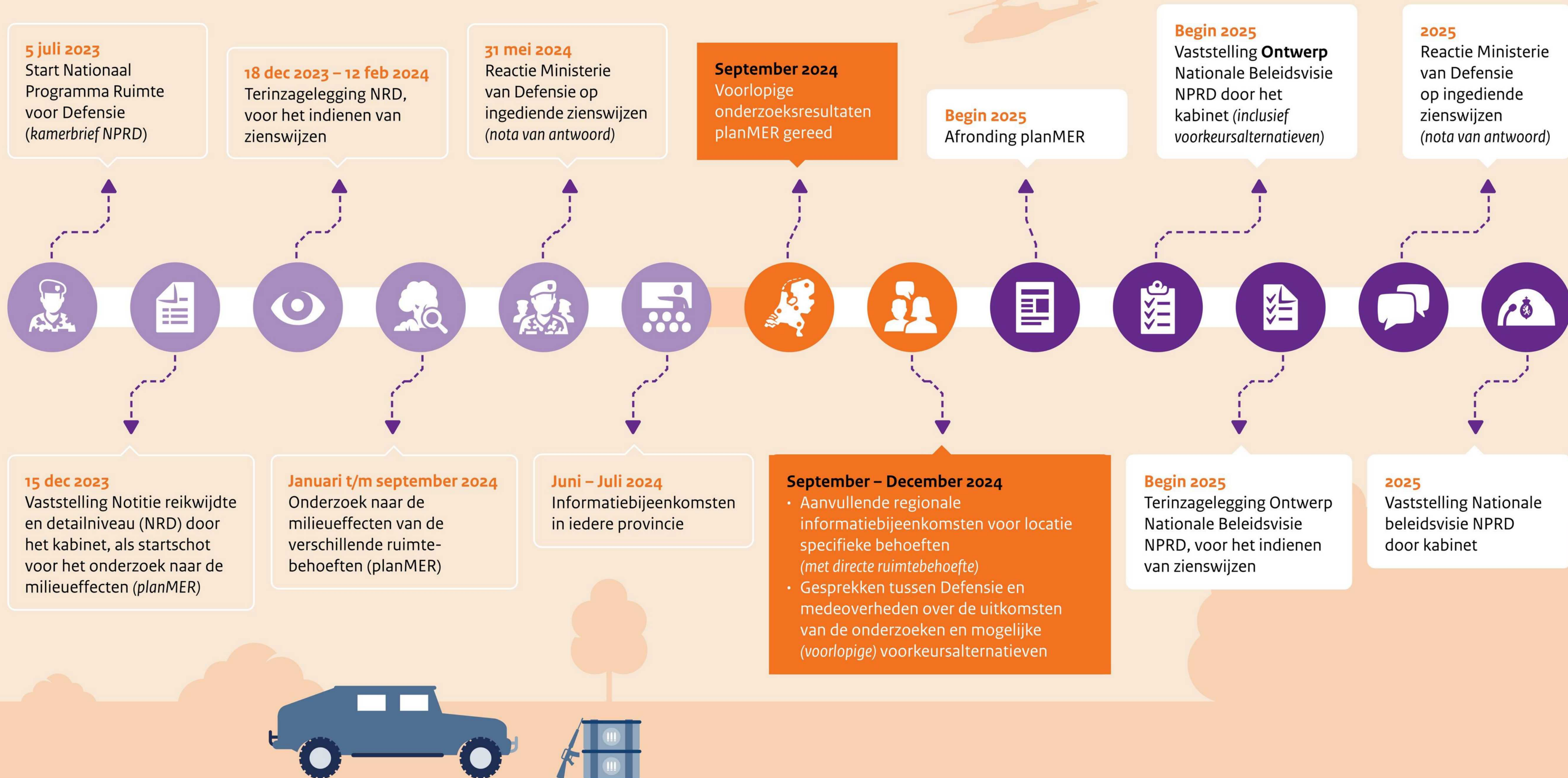
- 1. Toelichting process**
- 2. Toelichting werkwijze trechtering**
- 3. Toelichting uitkomsten 1e trechtering**

Update - proces

- December 2023 Publicatie **NRD** (tbv formele terinzagelegging)
- Mei 2024 Publicatie **Nota van Antwoord** (op de ingediende zienswijzes)
- Juni – Juli 2024 **Informatiebijeenkomsten** per provincie
- Aug 2024 Publicatie **Nota van Reactie** (inzichten uit informatiebijeenkomsten)
- Q3/Q4 2024 In 2 stappen trechteren van de **huidige locatiealternatieven** naar **kansrijke alternatieven** en dan naar **voorkeursalternatieven**.
1e ronde BO's
- Q1 2025 2e ronde Bestuurlijke overleggen met mede-overheden (provincies en gemeentes) over (bestuurlijk draagvlak voor) mogelijke voorlopige voorkeursalternatieven.

concept, vertrouwelijk

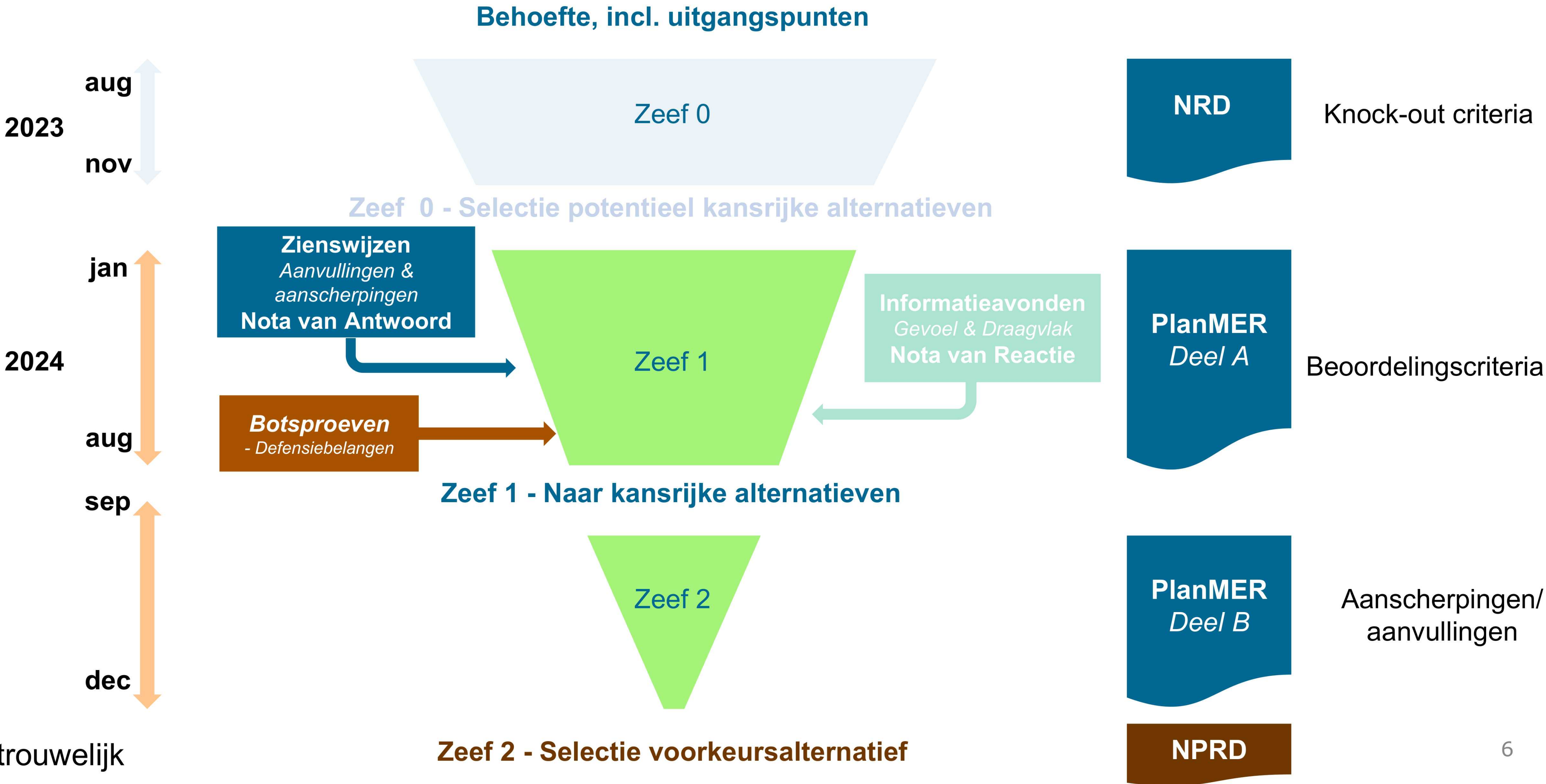

Trechtering

- Het mer-proces voor NPRD vormt in feite één grote trechtering naar een voorkeursalternatief.
- Deze trechteringsmethodiek is goed onderbouwd, herkenbaar voor andere overheidsorganen en departementen.
- Draagvlak rondom inhoud & proces cruciaal.
- Door meerdere zeefmomenten ontstaat minder keuzestress en is er ruimte in tijd voor afstemming, meer inhoud en vergroten draagvlak.

Trechteringsproces

Werken met drie zeefmomenten

MER-beoordeling 1e trechter

Om te komen tot een ranking is de volgende methodologie gebruikt:

- Vanuit 6 perspectieven is een onderlinge ranking gemaakt.
- Elk perspectief is opgebouwd uit één of meerdere beoordelingscriteria (zie hieronder)
- De ‘best scorende’ (of minst slecht scorende) locatie krijgt een ranking “1”. Vervolgens is gekeken welke locaties daarna het best/minst slecht scoorde.
- Als locaties gelijk scoren, bijvoorbeeld beide een “-” is gekeken of hier onderling nog een duidelijk verschil in zit. Bijvoorbeeld bij aantal te amoveren woningen kan hier ondanks een gelijke score significant verschil in zitten en dus ook in ranking.

Water en bodem	Natuur	Woningen	Landbouw	Landschap en cultuur	Rijksraakvlakken
Bodemdaling	Natura 2000	Omvang en aantal woningen A, B en C-zones	Landbouwgronden	Cultuurhistorische waarden	Impact op toekomstige hoofdinfrastructuur
Oppervlaktewater	Natuurnetwerk Nederland	Recreatieterreinen en routes		Landschappelijke waarden	Evenwichtige spreiding van werkgelegenheid
Grondwater, inclusief kwel	Beschermde soorten			Aardkundige waarden	Impact op woningbouwplannen
Drinkwater	Kansen voor natuurontwikkeling			Archeologische beschermde waarden	Impact op programma landelijk gebied
Waterkeringen					Energienetwerken en opweklocaties
Overstromingsrisico					
Infiltratiecapaciteit					
Water en bodem					

Spelregels bestuurlijkoverleg

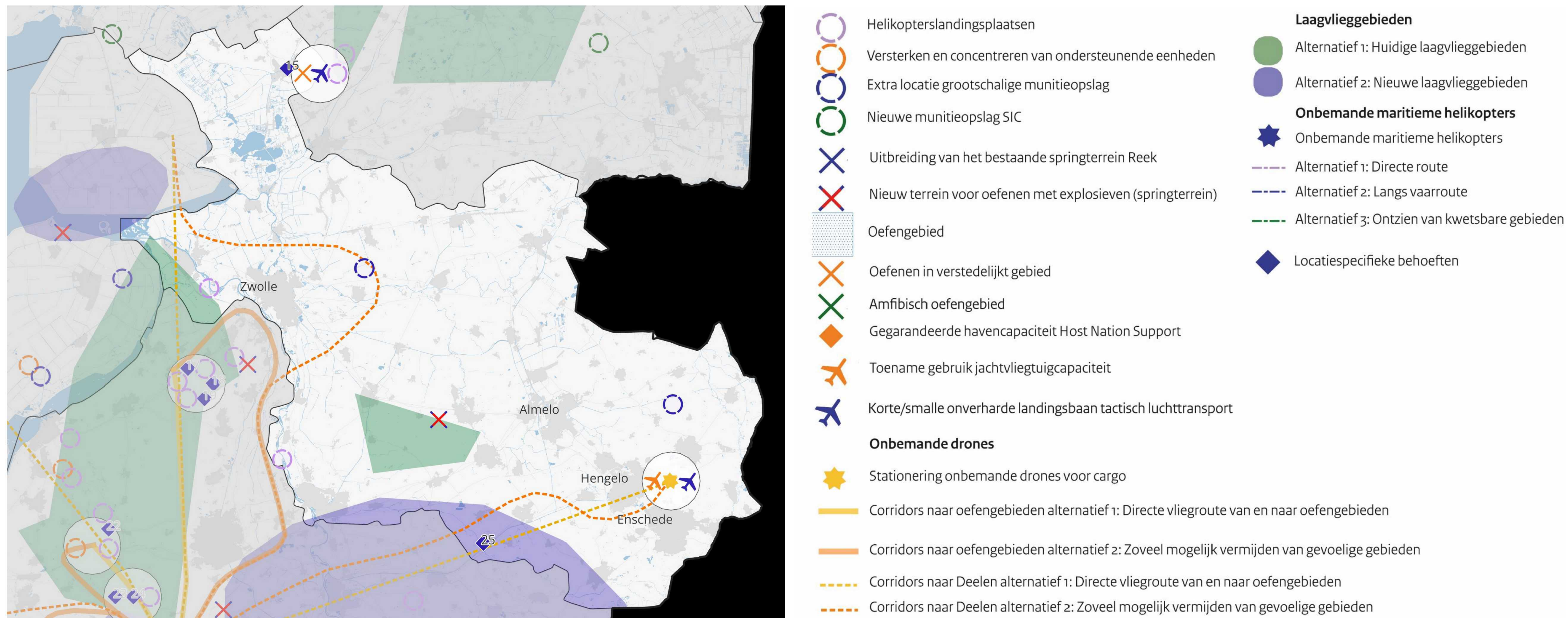
- **Getoonde voorlopige planMER-onderzoeksresultaten zijn bedoeld om te checken bij provincie en gemeentes of zij zich herkennen in het beeld dat hieruit naar voren komt. En om door gemeentes/provincie verder in te laten zoomen op kansrijke locaties, als dubbelcheck of we niets gemist hebben.**
- **De conclusies v.w.b. “kansrijk / niet kansrijk” zijn concept-vertrouwelijk en pas definitief na besluitvorming DO/DGO/BWO.**
- **Bekendmaking v.w.b. het afvallen van onderzoek locaties zo snel als mogelijk na besluitvorming (waarschijnlijk begin Nov), provincies/gemeentes worden voorafgaand daaraan geïnformeerd.**
- **Belangrijk om te voorkomen dat deelresultaten vroegtijdig (voorafgaand aan integrale besluitvorming) op straat komen te liggen, dus zeer vertrouwelijk mee omgaan a.u.b..**

Overijssel

concept, vertrouwelijk

Overzichtskaart Overijssel

Behoeftes Overijssel

- 2 Extra locatie grootschalige munitieopslag
- 4 Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven (springterrein)
- 8 Jachtvliegtuigen
- 10 Stationering en corridors onbemande drones voor cargo
- 11 Laagvlieggebieden helikopters
- 12 Helikopterlandingsplaatsen
- 13 Korte smalle onverharde landingsbaan

Behoefte II – Grootschalige munitieopslag

Hoofdthema	Thema	Beschouwde aspecten	Dalfsen	Weerselo	Staphorst
Gezonde en veilige leefomgeving	Geluid	Geluidbelasting op de omgeving	0	0	0
		Geluidbelasting op stiltegebieden	0	0	0
		Trillingen	0	0	0
	Luchtkwaliteit	Concentraties NO ₂ – PM ₁₀ -PM _{2,5} op de activiteit	0	0	0
		Impact NO ₂ – PM ₁₀ -PM _{2,5} van de activiteit op de omgeving	0	0	0
	Omgevingsveiligheid	Plaatsgebonden risico en groepsrisico op de activiteit	0	0/-	0
		Omvang en aantal woningen A, B en C-zones	--	--	0/-
	Aardbevingen	Ligging in aardbevingsgebied	0	0	0
	Lichthinder	Lichthinder	0	0	0
Bodem en water	Bodem	Bodemsoort en bodemdaling	0	0	0
		Bodemkwaliteit	0/+	0/+	0/+
	Water	Oppervlaktewater, watersysteem	0/-	0/-	0
		Grondwater, inclusief kwel	0	-	0
		Drinkwater	0	0	0
		Waterkeringen	0	0	0
Natuur, landschap en historie	Natuur	Natura 2000	0/-	-	0/-
		Natuurnetwerk Nederland	0	0	--
		Beschermde soorten	0/-	-	--
		Kansen voor natuurontwikkeling	0/+	+	+
	Erfgoed	Cultuurhistorische waarden	0	0	0
	Landschap	Landschappelijke waarden	0/-	0/-	0/-
	Geomorfologie	Aardkundige waarden	0	0	0
	Archeologie	Archeologische beschermde waarden en verwachtingswaarde	0	0	0
Mobiliteit	Mobiliteit	Bereikbaarheid	++	+	+
		Congestie	0	0	0
	Infrastructuur	Kwetsbare infrastructuur	0	0	0
Klimaatadaptatie	Waterveiligheid	Overstromingsrisico	0	+	0
	Droogte	Risico op natuurbranden	0/-	0/-	-
	Regenbestendigheid	Infiltratiecapaciteit van de bodem	0	0	0
	Water en bodem sturend	Water en bodem sturend	0/-	+	0
Ruimtegebruik	Recreatie	Recreatieterreinen en routes	-	0	-
	Landbouw	Landbouwgronden	-	0/-	0/-
	Grondeigendom	Aantal percelen/eigenaren	--	--	0/-
Energie	Energienetwerken	Energienetwerken en opweklocaties	-	0	0
	Netcapaciteit	Netcapaciteit	0/-	0/-	-

ronwelijk

Behoefte II – Grootschalige munitieopslag

Hoofdthema	Thema	Beschouwde aspecten	Dalfsen	Weerselo	Staphorst
Economie	Economie	Werkgelegenheid	0/+	0/+	0/+
Defensiespecifiek	Geschiktheid voor militair gebruik	Grootte	0	0/+	0
		Ligging/afstand tot transportcorridor	0/+	--	0/+
		Ligging in toekomstige laagvlieggebieden	0	0	0
(Rijks)raakvlakken	Interferentie met andere (Rijks)belangen	Impact op toekomstige hoofdinfrastructuur	0	0	0
		Evenwichtige spreiding van werkgelegenheid	0/+	+	0
		Impact op woningbouwplannen	0	0	0
		Impact op programma landelijk gebied	0/+	0/+	0/+

concept, vertrouwelijk

Behoefte II – Grootschalige munitieopslag

MER-beoordeling 1e trechter

Alternatief	Water en bodem sturend	Natuur*	Minste impact op woningen	Landbouw centraal	Landschap en cultuur	Rijks-raakvlakken
Dalfsen						
Weerselo						
Staphorst						

Relatieve beoordeling (links best – rechts slechtst)

concept, vertrouwelijk

Behoefte II – Grootschalige munitieopslag

Alternatief	O.b.v. planMER en botsproef Defensie	Toelichting
Dalfsen	Niet kansrijk	Onmogelijk omdat hoogspanningsleiding dwars door het perceel loopt
Weerselo	Kansrijk	Optimalisatie voor woningen in de B-zone
Staphorst	kansrijk	

concept, vertrouwelijk

Behoefte IV – Oefenen en trainen met explosieven (springterrein)

Hoofdthema	Thema	Beschouwde aspecten	Nijverdal
Gezonde en veilige leefomgeving	Geluid	Geluidbelasting op de omgeving	-
		Geluidbelasting op stiltegebieden	0
		Impact van piekgeluid	
		Trillingen	0 of 0/-
	Luchtkwaliteit	Impact NO ₂ – PM ₁₀ -PM _{2,5} van de activiteit op de omgeving	0
	Omgevingsveiligheid	Plaatsgebonden risico en groepsrisico op de activiteit	0
		Omvang en aantal woningen A, B en C-zones	0/-
	Lichthinder	Lichthinder	0
Bodem en water	Bodem	Bodemsoort en bodemdaling	0
		Bodemkwaliteit	0/-
	Water	Oppervlaktewater, watersysteem	0
		Grondwater, inclusief kwel	0
		Drinkwater	0/-
		Waterkeringen	0
Natuur, landschap en historie	Natuur	Natura 2000	--
		Natuurnetwerk Nederland	-
		Beschermde soorten	0/-
		Kansen voor natuurontwikkeling	0
	Erfgoed	Cultuurhistorische waarden	0
	Landschap	Landschappelijke waarden	
	Geomorfologie	Aardkundige waarden	0
	Archeologie	Archeologische beschermde waarden en verwachtingswaarde	0
Mobiliteit	Mobiliteit	Congestie	0

concept, vertrouwelijk

Behoefte IV – Oefenen en trainen met explosieven (springterrein)

Hoofdthema	Thema	Beschouwde aspecten	Nijverdal
Klimaatadaptatie	Waterveiligheid	Overstromingsrisico	0
	Droogte	Risico op natuurbranden	0/-
	Regenbestendigheid	Infiltratiecapaciteit van de bodem	0
	Water en bodem sturend	Water en bodem sturend	0
Ruimtegebruik	Recreatie	Recreatieterreinen en routes	--
	Landbouw	Landbouwgronden	0
	Wonen	Aantal woningen	
	Grondeigendom	Aantal percelen/eigenaren	--
	Begraafplaatsen	Begraafplaatsen en militaire erevelden	0
Energie	Energienetwerken	Energienetwerken en opweklocaties	0
	Netcapaciteit	Netcapaciteit	0/-
Economie	Economie	Werkgelegenheid	0/+
Defensiespecifiek	Geschiktheid voor militair gebruik	Reistijd voor eenheden	0/+
		Indicatieve 1000 meter zone	++
		Ligging in laagvlieggebieden	-
		Beperkingengebieden luchtvaart	0
(Rijks)raakvlakken	Interferentie met andere (Rijks)belangen	Impact op toekomstige hoofd energie infrastructuur	0
		Impact op toekomstige infrastructuur	
		Evenwichtige spreiding van werkgelegenheid	0
		Impact op woningbouwplannen	0
		Impact op programma landelijk gebied	0

Behoefte IV – Oefenen en trainen met explosieven (springterrein)

MER-beoordeling 1e trechter

Alternatief	Water en bodem sturend	Natuur impact	Natuur kanse n	Hinder in de omgeving	Impact op woningen	Landbou w centraal	Landscha p en waarden	Rijks- raakvlakke n
Nijverdal								

Relatieve beoordeling (links best – rechts slechtst)

concept, vertrouwelijk

Behoefte IV – Oefenen en trainen met explosieven (springterrein)

Alternatief	O.b.v. planMER en botsproef Defensie	Toelichting
Nijverdalen	Niet kansrijk	Ligging in N2000 gebied, recreatie, aantal percelen/grondeigenaren

Behoefte X – Stationering en corridors voor cargodrones

Samenvattende beoordelingstabel

Vliegactiviteiten met drones leiden niet of nauwelijks tot merkbare effecten op de leefomgeving. Op basis van onderzoek naar de geluidseffecten (met een kleine helikopter als referentie) ligt de gemiddelde geluidbelasting alleen in de directe omgeving van vliegbasis Deelen boven de 45 dB. Vanwege de lagere frequentie van dronevluchten bij de overige vliegvelden en de oefengebieden worden daar geen relevante effecten op de omgeving verwacht. Effecten op luchtkwaliteit zijn niet te verwachten. Risico's met betrekking tot omgevingsveiligheid zijn klein. Echter is het aan te bevelen om routes over of langs grote risicobronnen te vermijden. Impact op de directe omgeving van vliegbasis Deelen, De Kooy, Twente en Marknesse kan verder beperkt worden door bestaande aanvliegeroutes van de vliegbasis te gebruiken voor de drones.

Vliegactiviteiten met drones leiden mogelijk tot verstoring van natuurwaarden. Alle alternatieven voor de corridors gaan over en langs beschermde natuurgebieden. Alternatief 2 van de verbinding tussen De Kooy en Deelen scoort hier slechter vanwege de langere route langs kwetsbare, stikstofoverbelaste duingebieden. De route langs de kust leidt ook tot meer verstoring van vogels, met name trekvogels.

De meeste impact is te verwachten op het luchtruimgebruik. De corridors doorkruisen diverse zones en activiteiten in het luchtruim. Een corridor leidt tot grote beperkingen voor overige luchtvaart. Bij alternatief 1 betreft dit (afhankelijk van de vlieghoogte van de cargodrones) beperkingen voor het vliegverkeer van Lelystad Airport, alternatief 2 van de verbinding tussen De Kooy en Deelen leidt tot beperkingen voor de civiele luchtvaart (Schiphol). Ook doorkruisen meerdere alternatieven luchtvaartactiviteiten zoals parachutespringen (alternatief 2) tussen Utrecht en Amersfoort en zweefvliegen bij Teuge.

Behoefte X – Stationering en corridors voor cargodrones

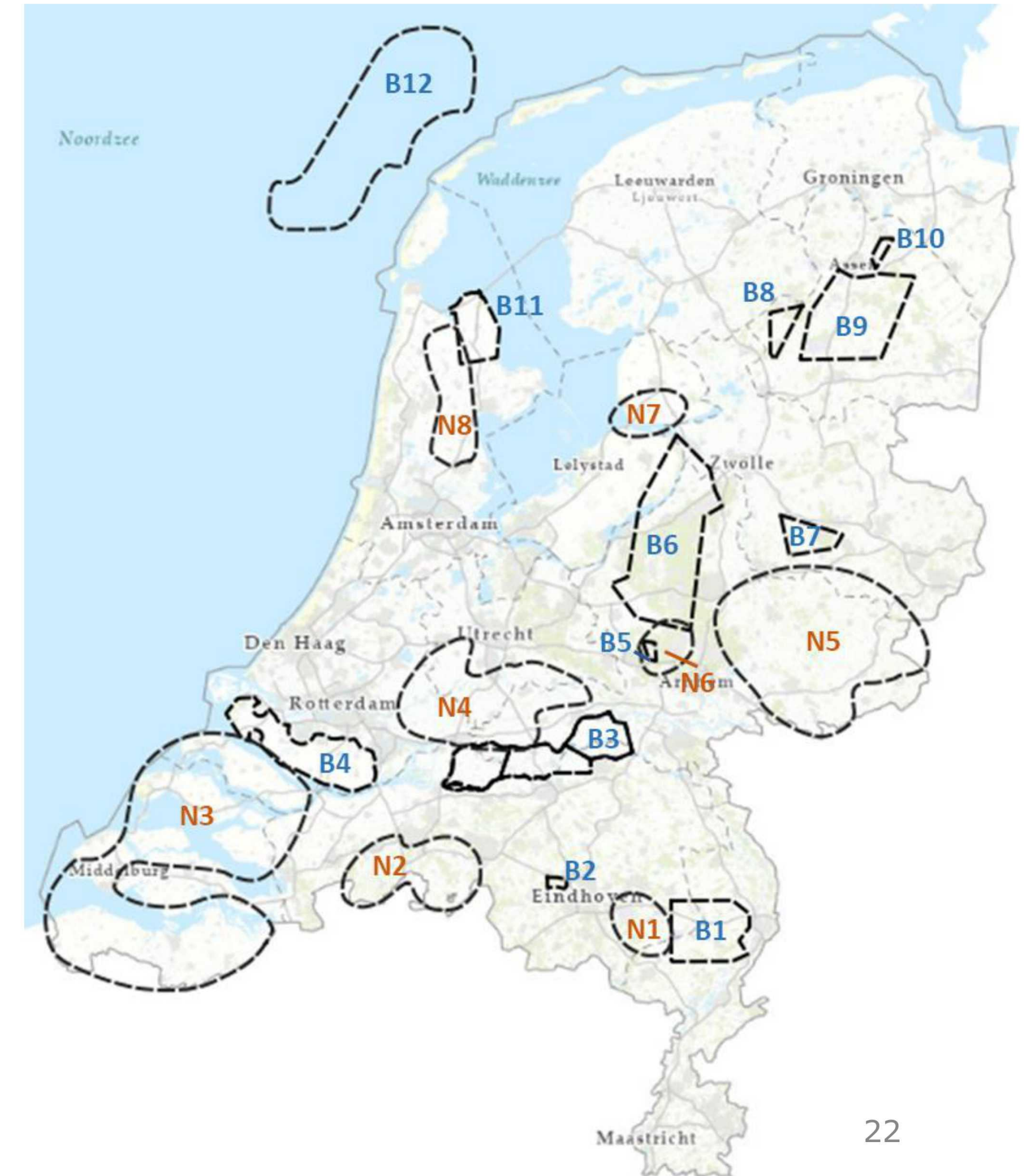
Alternatief	o.b.v. MER en botsproef Defensie	Toelichting
Stationering Twente	Niet kansrijk	Te ver weg, onnodig lange routes t.o.v. Deelen, met mogelijk ook meer negatieve effecten

Behoefte XI – laagvlieggebieden

Uitkomsten 1e trechtering:

- Het alternatief om een strikter regime in te voeren in de bestaande gebieden wordt niet kansrijk geacht. Ook wordt hiermee het doel van meer diversiteit in trainingsaanbod niet bereikt.
- Alle nieuwe gebieden blijven kansrijk in deze 1^e trechtering; geen van de laagvlieggebieden is op voorhand ongeschikt, omdat in elk van de gebieden deelgebieden worden gevonden met relatief gunstige omstandigheden.

Behoefte XII – HLP's

Uitkomsten 1e trechtering:

- Vanwege het bijzondere karakter van de locatie alternatieven en daarbij de brede mogelijkheid tot inpassing van de behoefte op de verschillende alternatieve locaties gaan alle alternatieven door naar de volgende trechtering.
- Verdiepend onderzoek zal in de volgende zeef de bandbreedte voor het aantal landingen per locatie nauwkeuriger in kaart moeten brengen.
- No-fly zone bij EBI Vught wordt toegevoegd bij locatie-alternatief Vughtse Heide.

concept, vertrouwelijk

Ruimtebehoefte met een bovenregionale afweging XII: Helikopterlandingsplaatsen

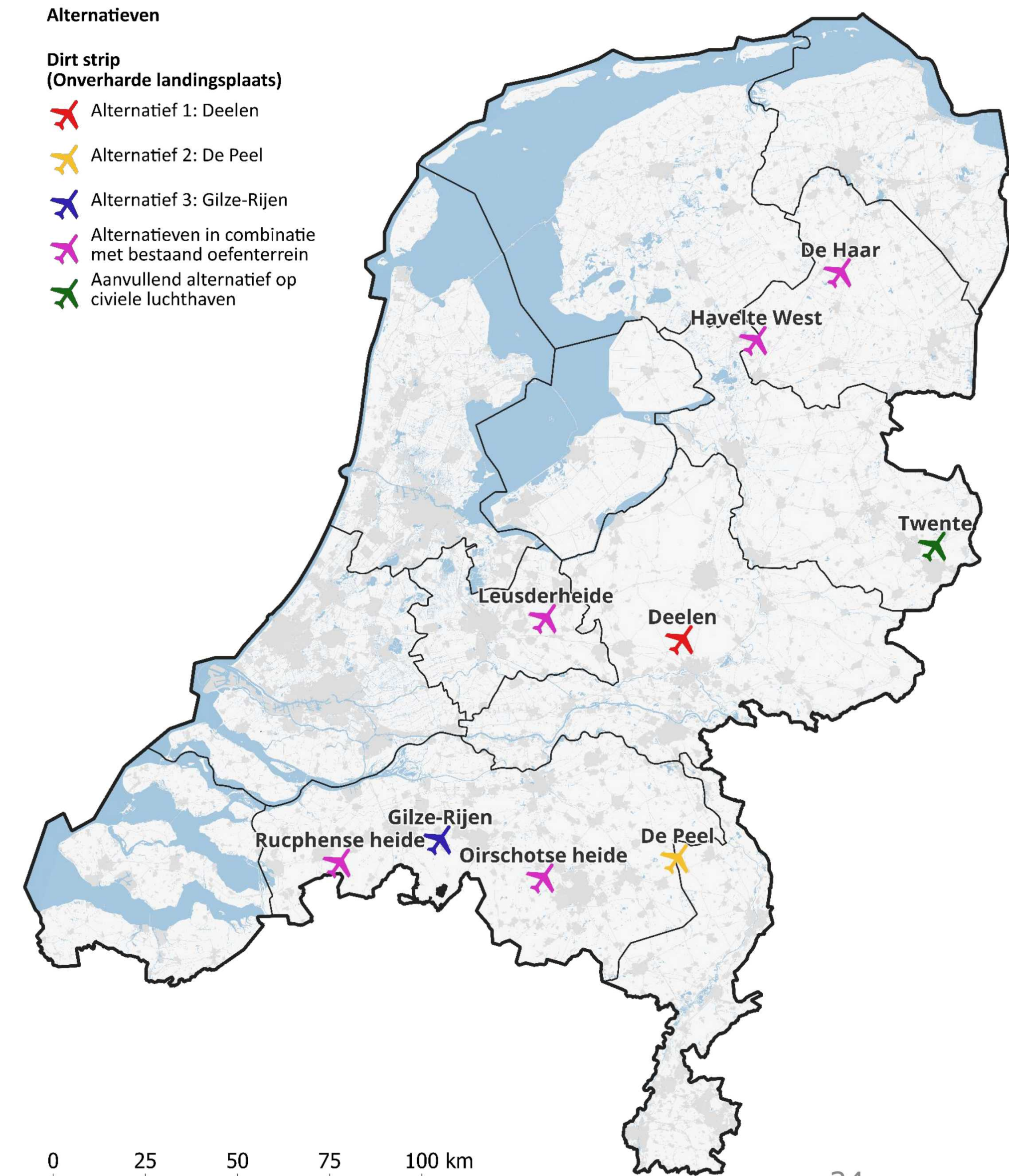
Alternatieven

- Alternatief 1:
Intensiveren bestaande
helikopterlandingsplaatsen
- Alternatief 2:
Uitbreiden helikopterlan-
dingsplaatsen op oefenge-
bieden binnen een straal
van 60 kilometer van
Schaarsbergen, Assen,
Roosendaal en
Nieuw Milligen

Behoefte XIII – Onverharde landingsbaan

- Trechtermoment gepland op 18 oktober

Locatiespecifieke behoeftes

- De analyse voor locatiespecifieke behoeftes is nog niet volledig afgerond.
- **Trechtermoment gepland medio oktober**

Locatie specifieke behoeftes:

(15) Verplaatsen (in overleg met de regio) raccordement t.b.v. voertuigen 43. Gemechaniseerde Brigade

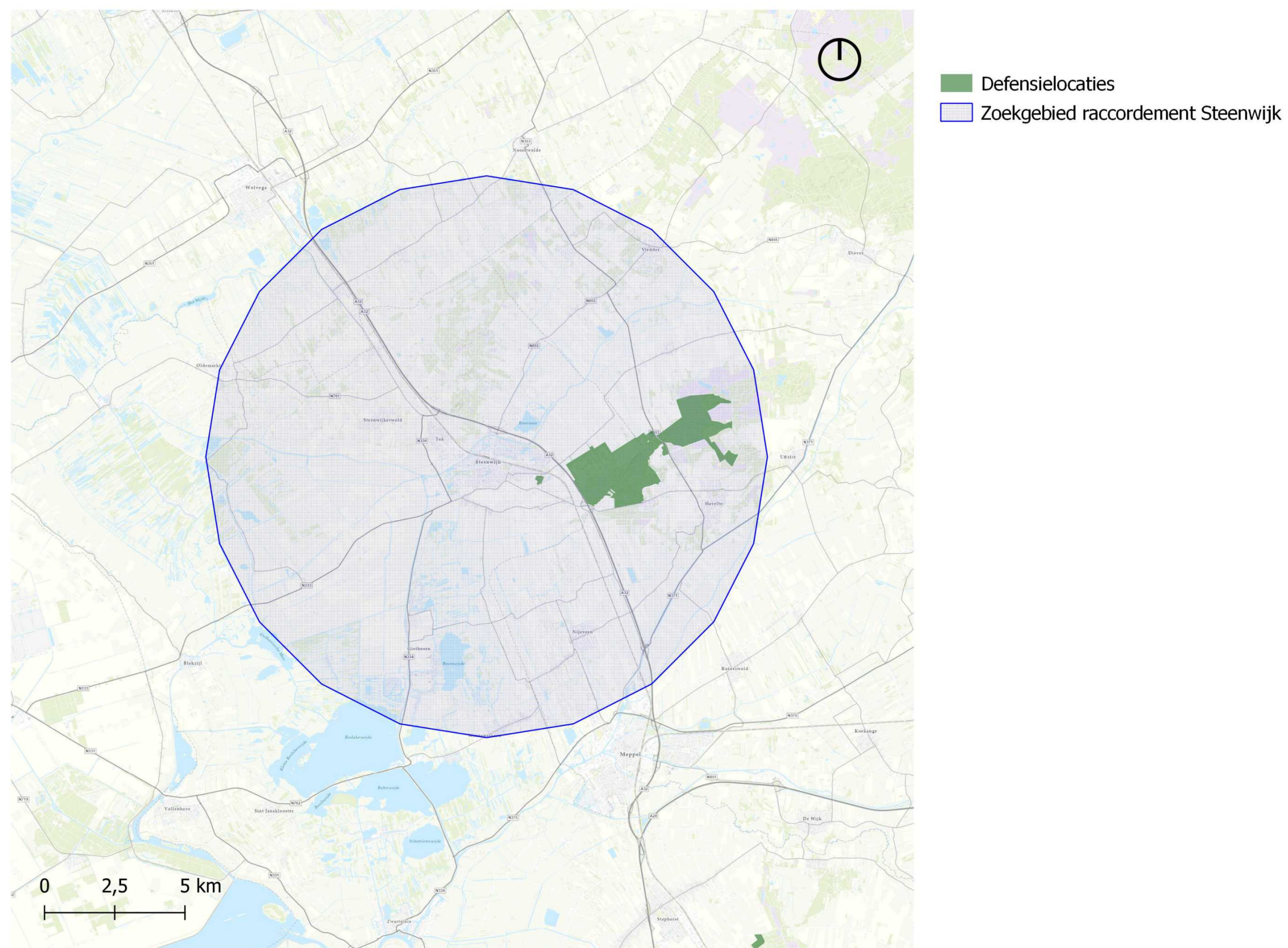
(25) Uitbreiding van terrein t.b.v. voldoen aan NATO-normering depot Markelo en de Truck loading stations Markelo

concept, vertrouwelijk

15 Verplaatsen (in overleg met de regio) raccordement t.b.v. voertuigen 43. Gemechaniseerde Brigade

25 Uitbreiding van terrein t.b.v. voldoen aan NATO-normering depot Markelo en de Truck loading stations Markelo

